

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2017

JÖNKÖPINGS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2017-2018

Omvärldens efterfrågan håller uppe trycket i ekonomin

Svensk ekonomi har under ett par år till stor del drivits av offentlig konsumtion och rekordhöga bostadsinvesteringar. Dessa faktorer bidrar till svensk tillväxt ser ut att dämpas något under prognosperioden. Istället är det omvärldens efterfrågan på svenska varor och tjänster som väntas hålla igång BNP-tillväxten och bidrar till en fortsatt stark konjunktur.

Den ökade efterfrågan på exportmarknaden har positiva effekter för ett industritunget län som Jönköping. Tillsammans med fortsatt stora bygginvesteringar och en god hushållskonsumtion bidrar det till ett fortsatt starkt konjunkturläge under de kommande 18 månaderna. Liksom i riket väntas dock tillväxttakten dämpas något under 2017 jämfört med föregående år, och ytterligare något under 2018. Det positiva konjunkturläget bidrar till fortsatt höga efterfrågeförväntningar bland länets företag. En viss dämpning har noterats sen höstens mätningar, men det beror inte på en ökad pessimism utan på att en ökad andel av företagen inom bland annat bygg och industri tror på en oförändrat hög efterfrågan. Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator visar fortfarande på ett klart starkare stämmningsläge än normalt, vilket bidrar till rekordhöga anställningsplaner. Nästan alla branscher förväntar sig ett ökat antal anställda under prognosperioden – även industrin, vilket är ett trendbrott i sig – något som driver upp de totala anställningsplanerna i länet.

Stark sysselsättningsökning är att vänta

Det fortsatt starka konjunkturläget i Jönköpings län bidrar till att Arbetsförmedlingen bedömer att antalet sysselsatta i länet kommer öka med 4 000 personer till fjärde kvartalet 2018. Sysselsättningstillväxten väntas vara något starkare under 2017, då antalet sysselsatta väntas öka med 2 200 personer eller motsvarande 1,3 procent. Under 2018 bedöms sysselsättningen öka med 1 800 personer, motsvarande 1,1 procent. Det är främst kopplat till den något lugnare tillväxttakten i länet, men också till den stigande bristen på arbetskraft som i viss mån bedöms hämma sysselsättningstillväxten. Totalt bedöms antalet sysselsatta i länet uppgå till 170 000 personer under fjärde kvartalet 2018. Jobben blir fler inom såväl industri och bygg som inom privata och offentliga tjänster. Inom jord- och skogsbruk förväntas ett oförändrat antal sysselsatta, vilket är ett positivt trendbrott i sig.

Arbetslösheten ökar under prognosperioden

Trots den starka konjunkturen ökar arbetslösheten i Jönköpings län, vilket beror främst på det ökade inflödet av nyanlända som skriver in sig som arbetssökande. Inflödet väntas vara fortsatt högt under innevarande år för att sedan återgå till mer normala nivåer under 2018. Parallellt med denna utveckling minskar utflödet från arbetslöshet till arbete i länet. Det kan förklaras av en förändrad sammansättning bland de arbetssökande, där andelen inskrivna som tillhör grupper som står längre från arbetsmarknaden ökar.

Samtidigt är arbetslösheten för personer som står nära arbetsmarknaden nere på historiskt låga nivåer. Det dämpade utflödet till arbete, tillsammans med det ökade inflödet av nyanlända, gör att Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten fortsätter att öka under prognosperioden.

Till fjärde kvartalet 2017 bedöms antalet inskrivna arbetslösa öka med 500 till 11 800 personer, vilket motsvarar en arbetslöshet på 6,6 procent. Ökningstakten bedöms avta under 2018 och antalet inskrivna väntas öka med 200 personer till fjärde kvartalet, motsvarande 12 000 personer eller en arbetslöshet på 6,7 procent.

Stora utmaningar trots en stark arbetsmarknad i Jönköpings län

I takt med att konjunkturen förstärkts och efterfrågan på arbetskraft ökat de senaste åren har också den upplevda bristen på arbetskraft ökat. Det arbetsgivarna främst upplever brist på är utbildad personal med minst slutförd gymnasial utbildning, en utveckling som pågått under ett antal år. Bland de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen går dock utvecklingen i motsatt riktning – andelen inskrivna med högst förgymnasial utbildning ökar och utgör nu 40 procent av samtliga inskrivna. Det innebär en stor utmaning, inte minst eftersom utbildningsnivån bland de nyanlända som nu kommer till länet är relativt låg. Utvecklingen tyder på att skillnaderna mellan utbud och efterfrågan på länets arbetsmarknad ökar, något som visar på vikten av att vägleda och motivera till utbildning.

Totalt 80 procent av de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen i Jönköpings län tillhör grupper som i genomsnitt har en tuffare situation på arbetsmarknaden. Andelen är ökande, vilket även ökar risken för att antalet inskrivna med långa tider utan arbete ökar. De grupper där antalet inskrivna ökar är bland dem med högst förgymnasial utbildning och bland utomeuropeiskt födda. Även i det här fallet är vikten av att motivera och vägleda till utbildning stor.

Faktum är att den stora potentialen för arbetsmarknaden under prognosperioden finns bland utrikes och däribland utomeuropeiskt födda. Arbetslösheten för inrikes födda är så låg att det är relevant att prata om full sysselsättning för gruppen. Bland utrikes födda är den betydligt högre, vilket innebär att det är i den här gruppen den lediga arbetskraften finns. Inrikes födda har ett mycket högt arbetskraftsdeltagande. Möjligheterna är därmed små för ett större tillskott till arbetskraften från denna grupp. Bland utrikes födda däremot, och bland utrikes födda kvinnor i synnerhet, är arbetskraftsdeltagandet betydligt lägre. Här finns alltså större möjligheter för ett ökat tillskott till arbetskraften. Bland inrikes födda minskar befolkningen i arbetsför ålder, medan den bland utrikes födda ökar. Slutsatsen är att de utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden är av stor vikt, inte minst för länets kompetensförsörjning. Arbetsmarknaden utveckling under prognosperioden till stor del kommer att bero på hur det går för utrikes födda.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:

arbetsformedlingen.se/prognoser